

FÖRFATTNINGSSAMLING

BESLUT

GÄLLER FR FLIK SID

Kf § 143/11

2011-12-01

Bfk 3 1

Kultur- och fritidsplan

Politiska mål och ambitioner

Kultuvre- jäh

eejehtimmiesoejhkesje

Politiiken ulmieh jäh aamhtesh

2011 – 2014

Bildning, fritid och kultur

Inledning / Aalkoevistie

Kultur- och fritidspolitiken har sin grund i Härjedalens kommuns/Herjedaelien tjjelte vision och kärnvärden:

- **Livskraft/Jielemefaamoe** – Vi arbetar för att skapa en god och attraktiv livsmiljö för alla som bor och verkar i Härjedalen. Verksamheterna ska utgå från medborgarnas behov och önskemål, tillsammans vill vi hitta former för delaktighet och diskussion.
- **Äkthet/Tjjelkevoete** – Vi vill erbjuda ett mångsidigt kultur- och fritidsutbud där tradition, mångfald och kvalitet berikar upplevelser och utveckling.
- **Närhet/Lihkesbjiere** – Vi vill utveckla mötesplatser som möter framtida behov. Tillgänglighet handlar om fysiska avstånd, anpassade lokaler och nyttjandet av tekniska lösningar. Vi ser kultur- och fritidslivet som en dynamisk, utmanande och obunden kraft i kommunen som främjar bildning, idrott, folkhälsa och möten mellan olika kulturer.

Kultur- och fritidsområdet är vårt gemensamma ansvar från EU-nivå via stat och region till kommunal nivå. Kultur- och fritidsplanen är en del av den helhet vi tillsammans skapar.

Kultur- och fritidspolitikens mål är att stimulera den enskildes lust, intresse och förmåga att delta i föreningsliv, friluftsliv, idrotts- och kulturaktiviteter. Deltagandet förbättrar den enskildes hälsa och välbefinnande, leder till ökad gemenskap mellan människor och motverkar segregation, isolering och utanförskap. Kultur- och fritidspolitiken blir därmed ett viktigt redskap i samhällsutvecklingen för demokrati, jämställdhet, folkhälsa, personlig utveckling och kreativitet. Verksamhet för barn och ungdomar ska prioriteras i syfte att skapa goda förutsättningar för en aktiv fritid i hela kommunen.

Vi vill ha en verksamhet där:

- alla människor blir sedda och känner lika värde
- jämställdhet mellan könen råder
- vi aktivt arbetar för att motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling
- vi skapar förutsättningar så att möten mellan människor ur olika grupper kan ske
- all verksamhet för barn och ungdom under 18 år skall vara alkohol- och drogfri
- hänsyn tas till hållbar utveckling

Härjedalen idag / Herjedaelie danbien

Härjedalen är en vidsträckt kommun med en yta på 11 934 kvadratkilometer. De knappa 11 000 invånarna har drygt en kvadratkilometer vardera till sitt förfogande. Mötesplatser som är tillgängliga för alla innevånare är därmed viktigt för att bidra till aktivitet och möten mellan människor.

Kommunen har som målsättning att öka befolkningen och öka antalet sysselsatta till år 2015.¹ Kultur och fritid har en viktig roll både för folkhälsan och tillväxten genom att skapa mervärden i form av trivsel och en aktiv fritid.

¹ Härjedalen 2015 – en process för utveckling av kommunen

I Härjedalen finns ett stort antal organisationer med ett starkt ideellt engagemang som bidrar till ett brett kultur- och fritidsutbud. Dessa håller anläggningar och hembygdsgårdar vid liv och stimulerar ett aktivt liv med social samvaro mellan människor samtidigt som de skapar förutsättningar för kreativitet, delaktighet och folkhälsa. Utifrån en inventering som gjorts har brister i samordning av kultur- och fritidsområdet samt vikten av mötesplatser och ett forum för dialog lyfts fram.

De kommunala verksamheterna ska verka som ett komplement till de fria aktörerna och bidra till att hög kvalitet upprätthålls. Tillgång till kultur och fritid är en demokratifråga som inte ska begränsas av geografiska förhållanden.

Genom samverkan med organisationer, näringsliv samt kommunens olika förvaltningar stärker vi kultur- och fritidsområdet i hela kommunen.

Ungdomar i Härjedalen vill vara med och påverka men anser att de inte får komma till tals.² Att öka ungdomars inflytande i frågor som gäller dem och ett ökat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter för ungdomar kan bidra till att förutsättningar skapas för unga att stanna kvar i Härjedalen.

Medborgarna i Härjedalen är flitiga biblioteksbesökare. Statistiken för utlån, bestånd och biblioteksbesök är högre än riksgenomsnittet.³ Folkbiblioteken har en viktig roll för att främja läsning, litteratur, information, upplysning och bildning.

Härjedalen har ett rikt kulturarv som ger oss kunskaper om historiska skeden samt förklarar våra seder och traditioner. Genom att ta tillvara och tolka historien kan vi få en bättre förståelse för vår samtid.

Utifrån ovanstående prioriterar nämnden för bildning, fritid och kultur följande områden:

Barn och ungdomar

Bibliotek

Mötesplatser

Organisationer

Kulturarv

Barn och ungdomar / Maanah jih noerealmetjh

Barns och ungas tillgång till och delaktighet i kultur- och fritidslivet är viktigt för att stärka individen. I Härjedalen kommer detta till uttryck genom fritidsgårdarnas och kulturskolans arbete med ett särskilt uppdrag för barn och ungas tillgång till en meningsfull fritid. Vi vill stärka ungdomars fritidsintressen på deras egna villkor.

- Kultur- och fritidsutbudet ska nå alla barn och ungdomar i hela Härjedalen
 - Fritidsgårdarna ska vara attraktiva mötesplatser med meningsfulla aktiviteter som utgår från ungdomarnas intressen
 - Erbjuda ett brett kulturutbud för barn och unga i Härjedalen genom egna arrangemang och samarbeten
 - Stimulera ungdomsidrotten genom årliga stipendier och bidrag

² LUPP – Lokal uppföljning av ungdomspolitikern

³ Kulturen i siffror 2010:4 (Kulturrådet)

- Genom samverkansprojekt ges barn och unga ökade möjligheter till idrottsaktiviteter
 - Ge alla elever tillgång till skolbibliotek
 - Vid schemaläggning av anläggningar prioriteras barn- och ungdomsverksamhet
- Främja barns och ungas självbild, engagemang, identitet och kreativa färdigheter
 - Öka ungdomars inflytande i kommunen genom ungdomsråd och dialogprojekt
 - Öka tillgången till kultur genom ge goda förutsättningar för kulturaktiviteter i skolan. Alla elever ska, minst en gång om året, erbjudas kulturupplevelser och eget skapande genom möten med professionella kulturutövare
 - Erbjudas en avgiftsfri kulturskola, med minst tre av ämnena: musik, bildkonst, teater, dans, film/video, som når alla barn och unga i Härjedalen
 - Tillhandahålla undervisning i samiska folkets språk, kultur och historia
 - Genom nätverk och samarbeten skapa goda förutsättningar att stödja ungdomar till att utöva och utveckla sin egen kultur och fritidsverksamhet

Bibliotek / Gärjagåetie

Bibliotek finns i dag på sex orter i Härjedalens kommun. De har en stark roll som kulturbärare, är ett stöd för individens bildning och en viktig del av den kulturella infrastrukturen i Härjedalen.

- Uppmuntra läsandet och locka till litteraturupplevelser
 - Erbjudas ett brett utbud av litteratur och andra medier
 - Sprida kunskap om Härjedalens unika förutsättningar genom att sätta den lokala kulturen i ett större sammanhang
 - Främja barns och ungas språkutveckling och läsintresse, utvidga deras kritiska förståelse och bidra till att måluppfyllelsen i skolan ökar
 - Tillhandahålla litteratur och främja läsoplevelser för samiskspråkiga/saemienjaalmelth och övriga nationella minoritetsspråk samt andra språkgrupper som bor och verkar i kommunen
- Biblioteksrummet ska vara öppna och inbjudande mötesplatser, tillgänglig för alla
 - Verka för att skapa ett integrerat folk- och skolbibliotek i Sveg/Svaejga
 - Underlätta för funktionshindrade och äldre att använda sig av bibliotekens tjänster med hjälp av anpassade medier
 - Vara vägvisare i informationsflödet och verka för att digital information görs tillgänglig för alla medborgare
 - Bidra till det livslånga lärandet

Mötesplatser / Gaavnedimmiesijjeh

Inom kultur och fritid erbjuder Härjedalens kommun mötesplatser i form av bland annat friluft- och idrottsanläggningar, bibliotek, samlingslokaler och fritidsgårdar. Ett rikt kultur- och fritidsliv förutsätter mötesplatser som är anpassade efter medborgarnas intressen och behov. Vi vill skapa förutsättningar för dialog och möten mellan människor som leder till delaktighet och utbyte av erfarenheter.

- Skapa bättre värdskap genom att ha bättre rutiner för god dialog med medborgarna.
 - Aktivt arbeta med verktyget E-panel
 - Ha årliga samråd med föreningar och studieförbund
 - Underlätta för organisationer som arbetar för digitalisering av biografier
 - Göra kulturen tillgänglig för alla genom att överbrygga geografiska avstånd med digital teknik
 - Verka för att kulturella och folkhälsofrämjande aspekter tas till vara i alla verksamheter genom samverkan inom kommunen
 - Föra en dialog om kultur- och fritidsfrågor i Härjedalen genom samverkan med civilsamhället
- Tillhandahålla tillgängliga och ändamålsenliga mötesplatser som kan stärka kultur- och fritidslivet i hela Härjedalen
 - Skapa goda möjligheter för funktionshindrade och äldre att delta i stor del av verksamheten
 - Aktivt stödja idrotts- och friluftsanläggningar som arbetar för en ökad fysisk aktivitet bland medborgarna
 - Förbereda arbetet med att få till en multihall i Hede och allaktivitetshall i Ytterhogdal
 - Verka för att Folkets Husbyggnaden i Sveg utvecklas som kulturell mötesplats
 - Driva konstnärliga gestaltningsprojekt vid om- och nybyggnationer

Organisationer / Årganisasjovnh

Föreningslivet är viktigt för livskraften i Härjedalens kultur- och fritidsliv. Kommunens uppgift är att stödja och följa utvecklingen inom kultur- och fritidssektorn. Genom organisationernas verksamhet ges medborgarna förutsättningar för ökad fysisk aktivitet, social samvaro, kreativitet och att växa som individer.

- Alla människor, oavsett förmåga ska ges möjlighet att delta i Härjedalens kultur- och fritidsliv
 - Stödja organisationer vars arbete leder till ökad fysisk aktivitet bland medborgarna, stimulerar till bildning och ger individen lust till eget skapande
 - Stödja organisationer som bidrar till individens utveckling i en drogfri miljö
 - Gynna organisationer som kompletterar kommunens verksamhet
 - Vara lyhörd för nya fritids- och kulturyttringar
 - Bevaka kultur- och fritidsområdet samt öka inflytandet över hur de statliga medlen används genom samverkan på regional och nationell nivå
 - Dra nytta av länsövergripande funktioner i den kommunala verksamheten
 - Erbjud medborgarna ett vitt spektrum av kultur- och fritidsaktiviteter genom samverkan med andra kommuner
- Främja arrangörskapet i Härjedalen
 - Utveckla en samordnande funktion för kultur- och fritidslivet i Härjedalen som för en dialog med organisationer och institutioner på lokal, regional och nationell nivå
 - Främja studieförbundens arbete med folkbildning, organisationsutveckling och arrangörskap
 - Stödja ideella krafter inom föreningslivet genom samverkan, bidrag och riktade insatser

Kulturarv / Kultuvreaerie

Kulturarvet innefattar den miljö som har formats av oss människor genom tiderna. Det kan vara föremål, byggnader och fornlämningar men också berättelser, traditioner, språk, konstnärliga uttrycksformer och andra immateriella värden som vi förvaltar för framtida generationer.

- Främja kulturarven för att bidra till att stärka den lokala identiteten, lyfta fram det unika med Härjedalen och skapa attraktionskraft inom besöksnäringen
 - Härjedalens Fjällmuseum ska verka som hela kommunens stöd och vara ett naturligt nav när det gäller utvecklingsfrågor för kulturarvet
 - Bistå föreningsliv, lokala museer och hembygdsgrupper i deras viktiga arbete att utveckla, bevara och tillgängliggöra kulturarvet
 - Främja och utveckla de samiska språken och kulturen/saemien gäilide jäh kultuvrem som en del av det samiska förvaltningsområdet/saemien reeremedajve
 - Arbeta för att utveckla och bevara härjedalska traditioner och dialekter samt stödja dokumentation och lokalhistorisk forskning
 - Arbeta fram ett kulturmiljöprogram tillsammans med näringslivs- och plan och byggförvaltningarna
 - Stimulera konstnärlig kreativitet genom att varje år dela ut kulturpris och stipendium

Slutord / Minngiebaakoe

Genom kultur- och fritidsplanen vill nämnden för bildning, fritid och kultur lyfta fram målområden som ska styra de olika verksamheterna. Ambitionen med planen är även att den ska vara ett inspirerande dokument som kan användas utanför det kommunala uppdraget. Förslaget till kultur- och fritidsplan har tagits fram i samarbete mellan tjänstemän och politiker inom bildning, fritid och kultur. Härjedalens kommuns vision, kärnvärden och reglemente har legat till grund för planen och arbetet har skett parallellt med samverkansmodellen i Jämtlands län. Remiss har gått ut till berörda organisationer och institutioner och remissvaren har beaktats. Resultatet utvärderas av verksamheterna varje år och presenteras för nämnden. Kultur- och fritidsplanen revideras varje mandatperiod.